

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An tSraith Shóisearach, 2023

Scéim Mharcála

Gaeilge T2

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Léiriú ginearálta ar ghnéithe cáilíochta.

Bá chóir an t-ábhar a chuirtear i láthair an scrúdaitheora a mheas faoi na critéir seo a leanas:

Fócas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir an cheist / an tasc a iarradh air/uirthi a fhreagairt?

Smaointe: - Cén iarracht atá déanta smaointeoireacht dhomhain a chur in iúl, mar shampla ard-smaointeoireacht, castacht na smaointeoireachta, úrnuacht na smaointeoireachta, srl?

Forbairt: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir tuairimíocht dhomhain a phlé, ábhar spreagtha san áireamh?

Comhleanúnachas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir cloí leis an gceist / an tasc, agus an bhfuil eagar maith ciallmhar ar an bhfreagra scríofa, mar shampla ailt, camóga in úsáid, srl?

Léiriú: - Cé chomh líofa agus soiléir is atá teanga an iarrthóra? An bhfuil abairtí soiléire agus ciallmhara ann? An bhfuil botúin ghramadaí ann? Cén tuiscint atá léirithe maidir le feachtas teanga, tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga? Srl.

Sainréim teanga: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir sainréim teanga chuí a úsáid / teilgean cainte / teanga fhoirmiúil – neamhfhoirmiúil a úsáid atá oiriúnach don tasc.

Cruthaitheacht: - An bhfuil cruthaitheacht atá oiriúnach don tasc le sonrú? Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir a mhachnamh agus scríbhneoireacht chruthaitheach a léiriú? Srl.

Litriú agus poncaíocht: - Cé chomh cruinn is atá litriú agus poncaíocht an iarrthóra?

Ní cóir pionós níos airde ná 10% den mharc iomlán atá leagtha síos do aon cheist ar bith a ghearradh mar gheall ar dhroch-Ghaeilge i gcás na ceiste sin. Ó am go chéile is féidir le hiarrthóirí roinnt bheag botún litrithe agus/nó poncaíochta a dhéanamh agus gan pionós ar bith a ghearradh orthu. Is cóir do scrúdaitheoirí caighdeán an stóir focal a úsáideann an t-iarrthóir a chur san áireamh. Ní dhéantar aon mheasúnú ar litriú ná ar phoncaíocht i gceisteanna ilrogha. Anuas air sin, ní ghearrtar aon phionós mar gheall ar dhroch-Ghaeilge ar scrípteanna a bhfuil an scéim mharcála mhodhnaithe le cur i bhfeidhm orthu.

Leibhéal na bhFreagraí	Na Gnéithe Cáilíochta
Ard	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Fócas leanúnach ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis • Smaointe léirithe atá úrnua, léirsteanach, ard-mhachnamhach, a thaispeánann cumas agus cruthaitheacht nuair is gá • Forbairt chumasach ar smaointe, agus úsáidfear ábhar tacaíochta go minic agus go cruinn • An t-eolas eagraithe go han-éifeachtach agus struchtúr ciallmhar soiléir air • Sainréim teanga atá ábhartha don tasc in úsáid go leanúnach agus an-tuiscint léirithe tríd síos • Saibhreas teanga curtha in iúl ar bhealach an-éifeachtach agus líofa a léireoidh úsáid sciliúil, uailmhianach teanga • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán an-ard • Saibhreas teanga le stór focal fairsing a léireoidh an-tuiscint ar an gceist.
Meán	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Fócas ó am go chéile ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis ach beidh an fócas imithe ar strae uaireanta freisin • Smaointe atá oiriúnach don tasc, machnamhach go maith agus cumas le sonrú iontu • Roinnt forbartha déanta ar smaointe agus úsáidfear ábhar tacaíochta anois agus arís • Ord, eagar agus struchtúr réasúnta ann, mar shampla ailt, srl. – ach ní tríd síos • Sainréim teanga atá ábhartha don tasc in úsáid – ach ní tríd síos • Teanga réasúnta saibhir in úsáid agus tuiscint mhaith curtha in iúl ar bhealach réasúnta soiléir agus ábalta, a léireoidh úsáid chiallmhar teanga • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán maith – ach gan a bheith saor ó locht • Stór focal dóthanach a léiríonn tuiscint mhaith ar an gceist.
Íseal	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Streachailt le freagra a thabhairt ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis, beidh go leor botún ann, beidh an freagra ag brath ar achoimre, ní léireofar tuiscint • Smaointe loma nach bhfuil soiléir, eolas nach mbaineann leis an tasc, beagán machnaimh déanta agus tuiscint lag léirithe • Fíor-bheagán forbartha déanta ar smaointe agus ní úsáidfear ábhar tacaíochta go cruinn, go minic ná ar chor ar bith • Easpa tuisceana ar eagar agus ar struchtúr na teanga, an obair míshlachtmhar, mí-eagraithe agus doiléir go minic • Teanga theoranta bhriste in úsáid, easpa feasachta ar chomhréir agus ar phatrúin na teanga, easnaimh bhunúsacha tríd síos • Teanga theoranta curtha in iúl ar bhealach doiléir • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán íseal – go leor lochtanna tríd síos • Stór focal teoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnacha.

Grádú Gaeilge na Sraithe Sóisearaí

Grád	Raon %	Raon Marcanna
Gradam	≥90 go <100	243 go 270
Ard-Tuillteanas	≥75 go <90	203 go 242
Tuillteanas	≥55 go <75	149 go 202
Gnóthaithe	≥40 go <55	108 go 148
Páirt-Ghnóthaithe	≥20 go <40	54 go 107
(Gan Ghrádú)	≥0 go <20	0 go 53

Siombailí Anótála	Cur Síos	Arna Léiriú
✓	Tic bán	Eolas bailí / ceart / ábhartha. Obair lena ngabhann fiúntas.
✗	Crosáil/X	Earráidí móra i struchtúir agus i gcomhréir na teanga. Eolas míchruinn
~~~~~	Líne chorrach chothrománach	Líne faoi earráid teanga/ghramadaí/litrithe
⋈	Líne chorrach cheartingearach	Leathanach bán/roinn bhán feicthe ag an scrúdaitheoir
NR/GF	Gan freagra	Níor freagraíodh an cheist
0	Freagra/eolas mícheart	Náid bronnta
SMM	Scéim mhodhnaithe Mharcála	Do iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta ceadaithe dóibh.

Treoracha

Tá **dhá** roinn sa pháipéar seo.

Roinn A	60 marc	Clustuisint	3 cheist
Roinn B	210 marc	Léamh agus Ceapadóireacht	6 cheist

Freagair gach ceist.

Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá é sin.

Níl gach ceist ar cómharc. Luaitear líon na marcanna do gach ceist ag barr na ceiste.

Scríobh do chuid freagraí sna spásanna atá ar fáil dóibh sa fhreagarleabhar seo. Ní gá go mbainfeá úsáid as an spás ar fad atá ar fáil. Tá spás sa bhreis ar chúl an fhreagarleabhair. Lipéadaigh aon obair bhreise go soiléir le huimhir na ceiste agus le cuid na ceiste.

Nóta don scrúdaitheoir:

Le linn na marcála ní mór chloí go dlúth leis an Scéim seo, le cibé leasuithe a dhéanfar uirthi ag an gComhdháil Mharcála, agus le cibé treoracha eile a thabharfar ag an gComhdháil nó ina dhiaidh sin.

Ní mór duit an mharcáil ar na scrípteanna a léiriú díreach mar a dúradh leat, i.e. siombailí anótála, tic, crosáil, líne, etc. a chur mar a treoraíodh duit.

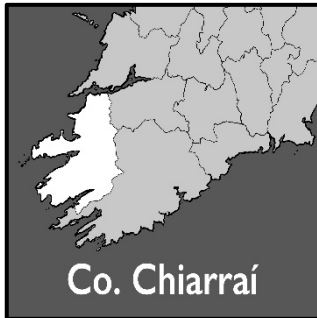
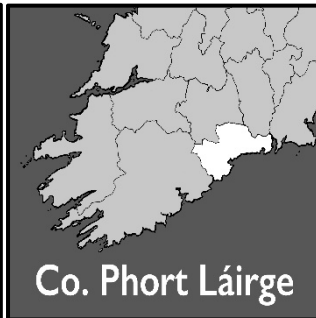
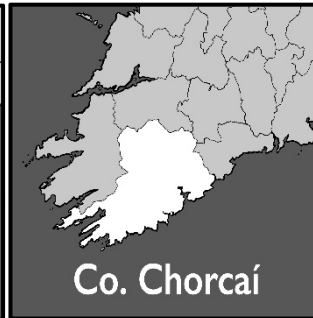
Dírítear aird an Scrúdaitheora ar a bhfuil i gceist sna treoracha ar **lch 24** den cháipéis seo maidir le hiarrthóirí a bhfuil socruithe réasúnta ceadaithe dóibh.

Ceist 1

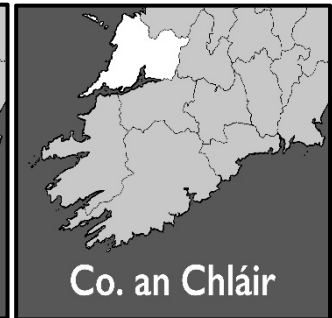
(20 marc)

Cloisfidh tú píosa cainte sa cheist seo. Cloisfidh tú an píosa cainte **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta **agus** tar éis an dara héisteacht.

(a) Cén pictiúr a théann leis an bpíosa cainte seo? Cuir **tic** (✓) leis an bpictiúr ceart.

☐☐☒

= 5 mharc

☐

(b) Cén aois í Cáit, deirfiúr Sheáin?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

15 bliana déag d'aois ☐16 bliana déag d'aois ☐20 bliain d'aois ☒ = 5 mharc

(c) Cén spórt a bhfuil suim mhór ag Seán ann?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Sa snámh ☒ = 5 mharcSa haca ☐Sa pheil ☐

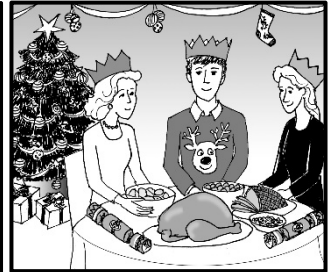
(d) Cad ba mhaith le Seán a dhéanamh lá éigin?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Haca a imirt sna Cluichí Oilimpeacha ☐Snámh sna Cluichí Oilimpeacha ☒ = 5 mharcIomáint a imirt le foireann Chorcaí ☐

Ceist 2**(20 marc)**

Cloisfidh tú fógra sa cheist seo. Cloisfidh tú an fógra **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta **agus** tar éis an dara héisteacht.

(a) Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo? Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

☐☐☒ = 5 mharc☐

(b) Cé a chuir litir speisialta chuig Róise Bean Uí Néill?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Muintir Árainn Mhór ☐Uachtarán na hÉireann ☒ = 5 mharcMuintir Dhún na nGall ☐

(c) Cé mhéad páiste atá ag Róise Bean Uí Néill?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Ceathrar ☒ = 5 mharcNaonúr ☐Deichniúr ☐

(d) Cá háit a mbeidh cóisir mhór Róise ar siúl anocht?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

I Meiriceá ☐I dteach Róise ☐I halla an phobail ☒ = 5 mharc

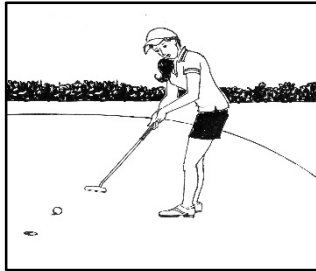
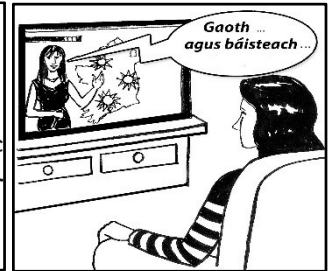
Ceist 3

(20 marc)

Cloisfidh tú comhrá sa cheist seo. Cloisfidh tú an comhrá **faoi dhó**. Cloisfidh tú an comhrá ó thús deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú ina **dhá** mhír é. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis gach míre díobh.

Mír 1

(a) Cad a bhí ar siúl ag Síle? Cuir **tic** (✓) leis an bpictiúr ceart.

☐☐☐

☒ = 5 mharc

(b) Scríobh síos pointe **amháin** eolais faoin aimsir anocht.

Níl cuma rómhaith ar chúrsaí / sa tuaisceart agus san iarthar a bheidh an aimsir is measa / gaoth láidir / báisteach throm = 5 mharc

Mír 2

(c) Cé acu díobh seo ab fhearr le Síle?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Dul ag rince ☒ = 5 mharc

Dul chuig scannán ☐

Féachaint ar an teilifís ☐

(d) Cé a bheidh ag bualadh isteach chuig Eibhlín thart ar a seacht?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Síle agus a cairde ☐

Eibhlín agus a cairde ☐

Mairéad agus a cairde ☒ = 5 mharc

Ceist 4 20

(20 marc)

Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis.

Ionad Saoire na Gréine

Áiseanna den scoth:

- dhá linn snámha
- ceithre bhialann
- cúirt leadóige agus seomra cluichí
- dioscó do dhéagóirí gach oíche
- club spraoi do pháistí óga
- in aice leis an trá

Lóistín de gach saghas:

- óstán galánta
- leaba agus bricfeasta
- tithe ar fáil
- árasáin 2 nó 3 leaba

Sladmhargadh – lacáiste 15% ar fáil

Teaghlach (beirt daoine fásta agus triúr páistí)

€1500 ar lóistín seacht n-oíche

Tuilleadh eolais: Fón 099 327862 **nó** ríomhphost: eolas@ionadsaoirenagreine.eu

- (a) Cuir in iúl cé acu **fíor** nó **bréagach** atá na habairtí seo a leanas.
Cuir **tic** (✓) sa bhosca ceart.

	Fíor	Bréagach
(i) Linn snámha amháin atá san ionad saoire.	☐	☒ = 2 mharc
(ii) Is féidir fanacht in árasáin agus i dtithe ann.	☒	☐ = 2 mharc
(iii) Tá an trá in aice leis an ionad saoire.	☒	☐ = 2 mharc
(iv) Níl leaba agus bricfeasta ar fáil ann.	☐	☒ = 2 mharc
(v) Tá lacáiste 15% ar fail do theaghlach.	☒	☐ = 2 mharc

- (b) Cén praghas atá ar lóistín seacht n-oíche do theaghlach?

€1500

= 5 mharc

- (c) Conas is féidir tuilleadh eolais a fháil faoi Ionad Saoire na Gréine?

Fón 099 327862 / ríomhphost: eolas@ionadsaoirenagreine.eu

= 5 mharc

Léigh an fógra seo.

FÓGRA

Scannán: An Cailín Ciúin

Ionad an Phobail

Dé hAoine, 23 Meitheamh 2023

Ag tosú ar 7.30 p.m.

Beidh an t-aisteoir óg Catherine Clinch atá sa phríomhpháirt (Cáit) agus Carrie Crowley a máthair altrama (Eibhlín) i láthair ag caint faoin scannán agus chun ceisteanna a fhreagairt.

Bígí ann!

Scríobh teachtaireacht chuig cara leat agus tabhair **cuireadh** dó/di teacht leat go dtí an scannán. Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Leibhéal na bhfreagraí	Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 20 marc
Ard	- Is léir go bhfuil cuireadh á thabhairt ag an iarrthóir sa teachtaireacht atá bunaithe ar an bhfógra thuas 4 phointe luaite - Tuiscint shoiléir léirithe - Tagairtí maithe don bhFógra - Smaointe forbartha go maith - Cumas maith maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	20 - 17
Meán	- Scribhneoireacht mheasartha: stór focal measartha 2-4 phointe luaite - Tuiscint reásúnta léirithe - Tagairtí loma don bhFógra - Smaointe laga - Cumas measartha maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	16 - 10
Íseal	1-4 phointe luaite - Iarracht ar achoimre ar na pointí - Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach - Cumas lag maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	9- 0

Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis.

Seachtain na Gaeilge

Coláiste na Mara, Baile Átha Cliath

Lá Mór na Gaeilge

13 Márta 2023

Bricfeasta Blasta

Ceaintín na Scoile

Praghas: €3.50

Am: 8.00 – 8.45 a.m.

Uisce saor in aisce do gach scoláire

Seomra na Ríomhairí

Comórtas *Instagram*

Comhráite agus físeáin as Gaeilge

Ar siúl an lá ar fad

Lean muid: @sngcolaistenamara

Seomra an Cheoil

Ar siúl: 2.00 p.m. – 3.00 p.m.

Ceol den scoth

Fear an Tí: **Seáinín B**

Duais: Dearbhán €20 don triúr damhsóirí is fearr.

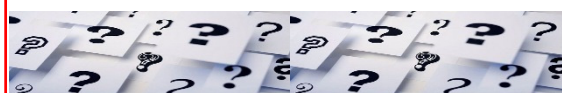
Halla na Scoile

Tráth na gCeist Gaeilge

Ceathrar ar gach foireann

Fáilte roimh chách

Duaiseanna go leor

(a) Cén tseachtain atá luaite ar an bhfógra thuas?

Seachtain na Gaeilge

= 3 mharc

(b) Cén dáta a raibh Lá Mór na Gaeilge ar siúl i gColáiste na Mara?

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Ar an gcéad lá de mhí an Mhárta, 2023

☐

Ar an tríú lá de mhí an Mhárta, 2023

☐

Ar an tríú lá déag de mhí an Mhárta, 2023

☒

= 3 mharc

- (c) Cén praghas a bhí ar an mBricfeasta Blasta?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Bhí €1.00 ar an mbricfeasta. ☐

Bhí €3.50 ar an mbricfeasta. ☒ = **3 mharc**

Bhí an bricfeasta saor in aisce. ☐

- (d) Cén seomra ina raibh Comórtas *Instagram* ar siúl?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

I Halla na Scoile ☐

I Seomra an Cheoil ☐

I Seomra na Ríomhairí ☒ = **3 mharc**

- (e) Cá fhad a bhí Comórtas *Instagram* ar siúl?

Ar siúl an lá ar fad = **3 mharc**

- (f) Cad a bhí ar siúl i Seomra an Cheoil?

Céilí Mór / ceol den scoth = **3 mharc**

- (g) Cén duais a fuair na damhsóirí is fearr ag an gCéilí Mór?

Dearbhán €20 = **3 mharc**

- (h) Cé mhéad duine a bhí ar gach foireann ag Tráth na gCeist?

Ceathrar/ 4 = **3 mharc**

- (i) Ar mhaith leat féin freastal ar aon imeacht atá ar an bhfógra?
Tabhair fáth **amháin** le do fhreagra.

Ba mhaith / níor mhaith = **3 + 3 = 6 mharc**

Fáth ar bith ciallmhar

Léigh an píosa seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis.

Dermot Kennedy - ceoltóir agus amhránaí cáiliúil

1. Tá clú agus cáil ar Dermot Kennedy mar cheoltóir agus mar amhránaí in Éirinn agus ar fud an domhain. Is beag duine nár chuala trácht air. Tá a lán gradam bainte amach aige. Ainmníodh Dermot Kennedy do ghradam BRIT in 2020. Bhuaigh ceann dá chuid amhrán, *Better Days* duais RTÉ d'Amhrán Éireannach na Bliana in 2022.

2. Rugadh Dermot Kennedy sa bhliain 1991 agus d'fhás sé aníos i Ráth Cúil, Contae Bhaile Átha Cliath. D'fhreastail sé ar an mbunscoil agus ar an meánscoil ansin. Nuair a bhí sé óg bhí an-suim aige sa spórt agus d'imir sé peil agus sacar le linn a óige. Nuair a chríochnaigh Dermot an mheánscoil, d'fhreastail sé ar Ollscoil Mhá Nuad i gContae Chill Dara. Rinne sé staidéar ar an gceol ansin.

3. Thosaigh Dermot ag seinm an ghiotáir nuair a bhí sé 10 mbliana d'aois. Thosaigh sé ag scríobh amhrán nuair a bhí sé 14 bliana d'aois. Bhíodh Dermot ag buscáil go minic ar na sráideanna i mBaile Átha Cliath agus ina lán áiteanna eile anseo in Éirinn agus ar fud an domhain. Chuidigh a thuismitheoirí go mór leis agus is minic a thiomáin siad é chuig gigeanna in áiteanna éagsúla. Deir Dermot go ndeachaigh ceoltóirí eile i bhfeidhm go mór air, go háirithe Glen Hansard agus David Gray.

4. Tá a lán albam eisithe ag Dermot agus d'éirigh thar barr leo ar fad. D'eisigh sé a albam *Without Fear* sa bhliain 2019 agus an t-albam *Sonder* in 2022. Moladh a chuid amhrán *Giant* agus *Better Days* go mór agus fuair siad a lán poiblíochta ar na meáin shóisialta. Bíonn na milliúin duine ag éisteacht le ceol Dermot Kennedy ar na meáin éagsúla gach lá. Bhí ceolchoirmeacha móra aige in Éirinn, sna Stáit Aontaithe, san Astráil agus ar fud na hEorpa. Díoladh na ticéid ar fad do na ceolchoirmeacha go han-tapa, agus bhí na hallaí ceoil ar fad lán go doras.

(a) Cén fáth a bhfuil Dermot Kennedy cáiliúil? (Alt 1)
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Is Éireannach é. ☐

Is ceoltóir agus amhránaí é. ☒ = 9 marc

Tá an-suim aige sa spórt. ☐

(b) Cén bhliain a bhuaigh an t-amhrán *Better Days* duais RTÉ d'Amhrán Éireannach na Bliana? (Alt 1)
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

1991 ☐

2020 ☐

2022 ☒ = 9 marc

(c) Cén áit ar fhás Dermot Kennedy aníos? (Alt 2) Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

I gCo. Chill Dara

☐

I gCo. Bhaile Átha Cliath ☒ = **9 marc**

Sna Stáit Aontaithe

☐

(d) Cén t-ábhar a ndearna Dermot Kennedy staidéar air ar an ollscoil? (Alt 2)

Ceol

= **9 marc**

(e) Cén aois a bhí ag Dermot Kennedy nuair a thosaigh sé ag scríobh amhrán? (Alt 3)

14 bliana d'aois / 14

= **9 marc**

(f) Cad a bhíodh á dhéanamh ag Dermot go minic ar na sráideanna i mBaile Átha Cliath? (Alt 3)

Buscáil

= **9 marc**

(g) An mbíonn a lán daoine ag éisteacht le ceol Dermot Kennedy? (Alt 4)

Bíonn / Bíonn na milliúin duine ag éisteacht...

= **9 marc**

(h) Luaigh tír **amháin** ina raibh ceolchoirm ag Dermot Kennedy? (Alt 4)

Éirinn / Stáit Aontaithe / Astráil

= **9 marc**

(i) Beidh ceolchoirm ag ceoltóir cáiliúil i do cheantar go luath chun airgead a bhailiú do dhaoine bochta. Scríobh amach an fógra don cheolchoirm sin. San fhógra luaigh:

an ceoltóir   an áit   an dáta   am tosaithe   praghas na dticéad

Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 8 marc
• 4 thagairt	8 marc
• 3 thagairt	6 mharc
• 2 thagairt	4 mharc
• 1 tagairt	2 mharc

- (a) Léigh na habairtí seo (1-6). Meaitseáil iad leis na pictiúir thíos. Scríobh an uimhir cheart faoi gach pictiúr. Tá an chéad cheann déanta mar shampla duit.

- (1) Itheann daoine bia anseo.
- (2) Bhí an gadaí a robáil an siopa á choimeád san áit seo.
- (3) Ceannaíonn mo thuismitheoirí bia don teaghlach san áit seo.
- (4) Téann daoine isteach san áit seo nuair a bhíonn siad tinn.
- (5) Bíonn daoine óga ag foghlaim san áit seo i rith na seachtaine.
- (6) Is maith le daoine dul anseo chun éisteacht le ceoltóirí ag seinm.

- (b) Scríobh síos ainm na háite atá le feiceáil i ngach pictiúr thíos. Tá an chéad cheann déanta mar shampla duit.

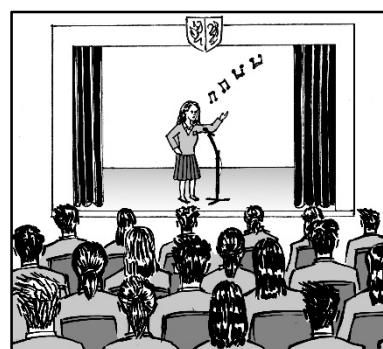
Abairt: 4

Áit: Ospidéal

Abairt: 3 = 3 + 2

Áit: Ollmhargadh/siopa

Abairt: 6 = 3 + 2

Áit: Halla/Amharclann

Abairt: 1

Áit: Bialann/Caifé = 3 + 2

Abairt: 5

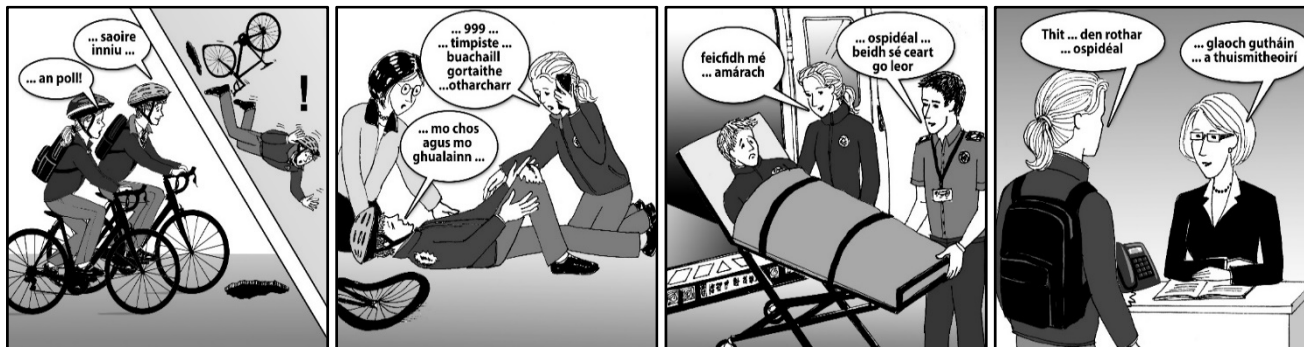
Áit: Rang/scoil = 3 + 2

Abairt: 2

= 3 + 2
Áit: Stáisiún na nGardaí /príosún

Is tusa duine de na daoine óga atá le feiceáil sna pictiúir thíos. Bhí tú ag rothaíocht go dtí an scoil le do chara. Scríobh síos an scéal atá léirithe sa tsraith pictiúr. Is tusa atá ag insint an scéil.

Timpiste ar an mbealach go dtí an Scoil

Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Leibhéal na bhfreagraí	Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 35 marc
Ard	• Scríobhann an t-iarrthóir scéal bunaithe ar na híomhánna agus ar na pointí atá luaite. • Fócas maith / ábhar úrnua / smaointe cliste • 5 phointe forbartha go maith • Soiléireacht agus léiriú cumasach / líofacht, éagsúlacht • Scríbhneoireacht eagraithe go maith • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) ar chaighdeán ard.	35 - 30
Meán	• Cuid den fócas caillte / Ábhar cuí / smaointe reasúnta • Forbairt theoranta ar 3/5 phointe • Réasúnta soiléir ach lochtanna le sonrú • Scríbhneoireacht eagraithe de shaghas • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) in úsáid ar chaighdeán réasúnta.	29 - 18
Íseal	• Ag streachailt leis an bhfócas, ní soiléir go tuigeadh an cheist • Iarracht forbairt a dhéanamh ar 1/5 phointe • Smaointe loma le fíor bheagán forbairt • Mí néata, mí eagraithe agus doiléir • Teanga theoranta bhriste • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) ar chaighdeán íseal • Stór focal theoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnach.	0 - 17

SOCRUITHE RÉASÚNTA – Scéim Mhodhnaithe

Tá roinnt leasuithe ar an **Scéim Mharcála** le cur i bhfeidhm i gcás iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta, i gcás na marcála, ceadaithe ag **Coimisiún na Scrúduithe Stáit** dóibh.

Cuirtear Scéim Mharcála Mhodhnaithe (SMM) i bhfeidhm ar an obair a chuireann iarrthóirí isteach ar deonaíodh ceann amháin nó níos mó de na socruithe seo a leanas dóibh:

- Úsáid gléas taifeadta
- Úsáid próiseálaí focal
- Úsáid scríobhaí
- Tarscaoileadh maidir le litriú agus le gnéithe áirithe den ghramadach

Déantar measúnú ar Chruinneas Gaeilge na n-iarrthóirí sin a mbaineann an Scéim Mharcála Mhodhnaithe leo as a máistreacht ar chruinnúsáid ghnéithe ainmnithe den ghramadach. Ní chuirtear botúin litrithe san áireamh.

Caithfear na gnéithe ainmnithe seo a leanas a chur san áireamh agus marc as Gaeilge á mheas agus á bhronnadh ar an iarracht: Comhréir chruinn, Cruinnúsáid na Copaile, Cruinnúsáid aimsirí na mbriathra, Cruinnúsáid na réamhfhocal...

Ní chuirtear na gnéithe seo a leanas den ghramadach san áireamh agus marc don Ghaeilge á mheas agus á bhronnadh ar an iarracht: litriú, úsáid an úraithe, úsáid an tséimhithe, aontú ainmfhocal is aidiachtaí...

Níor chóir duit líne chorrach a chur faoi bhotúin litriú, faoi bhotúin phoncaíochta ná faoi bhotúin ghramadaí.

N.B. Cuir siombail anótála **S.M.M.** ar chlúdach/leathanach tosaigh.

Léiriú ginearálta ar ghnéithe cáilíochta (Modhnaithe)

Bá chóir an t-ábhar a chuirtear i láthair an scrúdaitheora a mheas faoi na critéir ar seo a leanas:

Fócas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir an cheist / an tasc a fíafaíodh dó/di a fhreagairt?

Smaointe: - Cén iarracht atá déanta smaointeoireacht dhomhain a chur in iúl, ard-smaointeoireacht, castacht na smaointeoireachta, úrnúacht na smaointeoireachta?

Forbairt: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir tuairimíocht dhomhain a phlé, ábhar spreagtha san áireamh?

Comhleanúnachas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir cloí leis an gceist / an tasc agus an bhfuil eagar maith ciallmhar ar fhreagra scríofa, ailt, camóga a úsáid srl.

Léiriú: - Cé chomh líofa agus soiléir atá teanga an iarrthóra? An bhfuil abairtí soiléire agus ciallmhara ann, an bhfuil botúin ghramadaí ann. Cén tuiscint atá léirithe maidir le feacht teanga, tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga?

Sainréim teanga: - An iarracht atá déanta ag an iarrthóir sainréim teanga chuí a úsáid / tuin / teanga fhoirmiúil – neamhfhoirmiúil a úsáid atá oiriúnach don tasc.

Cruthaitheacht: - An bhfuil cruthaitheacht atá oiriúnach don tasc le sonrú, cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir a mhachnamh agus scríbhneoireacht chruthaitheach a léiriú?

Ceist 1: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 2: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 3: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 4: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 5

(20 marc)

Léigh an fógra seo.

FÓGRA

Scannán: An Cailín Ciúin

Ionad an Phobail

Dé hAoine, 23 Meitheamh 2023

Ag tosú ar 7.30 p.m.

Beidh an t-aisteoir óg Catherine Clinch atá sa phríomhpháirt (Cáit) agus Carrie Crowley a máthair altrama (Eibhlín) i láthair ag caint faoin scannán agus chun ceisteanna a fhreagairt.

Bígí ann!

Scríobh teachtaireacht chuig cara leat agus tabhair **cuireadh** dó/di teacht leat go dtí an scannán. Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Leibhéal na bhfreagraí	Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 20 marc
Ard	- Is léir go bhfuil cuireadh á thabhairt ag an iarrthóir sa teachtaireacht atá bunaithe ar an bhfógra thuas 4 phointe luaite - Tuiscint shoiléir léirithe - Tagairtí maithe don bhFógra - Smaointe forbartha go maith.	20 - 17
Meán	- Scríbhneoireacht mheasartha: stór focal measartha 2-4 phointe luaite - Tuiscint reásúnta léirithe - Tagairtí loma don bhFógra - Smaointe laga.	16 - 10
Íseal	1-4 phointe luaite - Iarracht ar achoimre ar na pointí - Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach.	9- 0

Ceist 6

(30 marc)

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Ceist 7**(80 marc)**

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

- (i) Beidh ceolchoirm ag ceoltóir cáiliúil i do cheantar go luath chun airgead a bhailiú do dhaoine bochta. Scríobh amach an fógra don cheolchoirm sin. San fhógra luaigh:

an ceoltóir   an áit   an dáta   am tosaithe   praghas na dticéad.

Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 8 marc
• 4 thagairt • 3 thagairt • 2 thagairt • 1 tagairt	8 marc 6 mharc 4 mharc 2 mharc

Ceist 8**(25 marc)**

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Ceist 9**(35 marc)**

Is tusa duine de na daoine óga atá le feiceáil sna pictiúir thíos. Bhí tú ag rothaíocht go dtí an scoil le do chara. Scríobh síos an scéal atá léirithe sa tsraith pictiúr. Is tusa atá ag insint an scéil.

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Timpiste ar an mbealach go dtí an Scoil

Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Leibhéal na bhfreagraí	Na Gnéithe cáilíochta	Réimse marc 35 marc
Ard	• Scríobhann an t-iarrthóir scéal bunaithe ar na híomhánna agus ar na pointí atá luaite. • Fócas maith / Ábhar úrnua / smaointe cliste • 5 phointe forbartha go maith • Soiléireacht agus léiriú cumasach / líofacht, éagsúlacht • Scríbhneoireacht eagraithe go maith	35 - 30
Meán	• Cuid den fócas caillte / Ábhar cuí / smaointe réasúnta • Forbairt theoranta ar 3/5 phointe • Réasúnta soiléir ach lochtanna le sonrú • Scríbhneoireacht eagraithe de shaghas	29 - 18
Íseal	• Ag streachailt leis an bhfócas, ní soiléir go tuigeadh an cheist • Iarracht forbairt a dhéanamh ar 1/5 phointe • Smaointe loma le fíor bheagán forbairt • Mí néata, mí eagraithe agus doiléir • Teanga theoranta bhriste • Stór focal theoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnach.	0 - 17

Téacs don Chluastuiscint

Ceist 1

Is mise Seán Ó Sé. Cónaím faoin tuath thart ar thrí mhíle lasmuigh de chathair Chorcaí. Is breá liom Corcaigh. Táim sé bliana déag d'aois. Tá deirfiúr amháin agam. Cáit is ainm di agus tá sí fiche bliain d'aois. Is imreoir haca í agus imríonn sí le foireann na hÉireann. Tá suim mhór agam féin sa snámh. Téim ag traenáil le mo chlub snámha gach maidin ar a sé a chlog. Tugann mo mham síob dom go dtí an linn snámha. Tá súil agam snámh ar son na hÉireann sna Cluichí Oilimpeacha lá éigin!

Ceist 2

Tá Róise Bean Uí Néill céad bliain d'aois inniu! Fuair Róise litir speisialta ó Uachtarán na hÉireann ag déanamh comhghairdis léi ar an lá speisialta seo. Rugadh Róise ar Árann Mhór i gContae Dhún na nGall agus is ann atá cónaí uirthi ó shin. Ceathrar páistí agus deichniúr garpháistí atá ag Róise. Tá siad scaipthe ar fud an domhain, i Meiriceá, i gCeanada agus san Astráil. Ach beidh gach duine acu ag cóisir mhór Róise i halla an phobail anocht chun a breithlá a cheiliúradh léi.

Ceist 3

Eibhlín: Haigh a Shíle. An bhfuil tú ag dul amach anocht?
Síle: Níl mé róchinnte a Eibhlín. Bhí mé ag féachaint ar réamhaisnéis na haimsire agus níl cuma rómhaith ar chúrsaí.
Eibhlín: Sa tuaisceart agus san iarthar a bheidh an aimsir is measa anocht ceapaim. Beidh gaoth láidir ann agus báisteach throm.
Síle: Tá sé chomh maith dúinn sa deisceart dul amach ar feadh tamaill mar sin.

Mír 2

Eibhlín: Cé acu ab fhearr leat, dul chuig scannán nó dul ag rince?
Síle: B'fhearr liom dul ag rince.
Eibhlín: Tá Mairéad agus a cairde ag bualadh isteach chugam thart ar a seacht.
Síle: Rachaidh muid ar aghaidh ansin go dtí Tír na nÓg. Bíonn craic mhaith ann de ghnáth agus bíonn an t-atmaisféar go maith.
Eibhlín: Slán go fóill.

